

בש"פ 4362/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4362/19

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 13.6.2019 במ"ת 16991-02-19 שניתנה על-
ידי כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן

תאריך הישיבה: כ"ט בסיון התשע"ט (2.7.2019)

בשם העורר: עו"ד מוחמד ח'לאילה

בשם המשיבה: עו"ד נורית הרצמן

מתורגמן: עבדאללה עבד אלרחמן

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 13.6.2019 (מ"ת 16991-02-19, השופטת ר' פרידמן-פלדמן). בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העורר, המצוי בחלופת מעצר בתנאים מגבילים, לשינוי בתנאי

עמוד 1

2. ביום 7.2.2019 הוגש נגד העורר ונאשם נוסף (להלן ביחד: הנאשמים), שניהם קטינים, כתב אישום בגין תקיפתו של קטין אחר (להלן: המתלונן). לפי המתואר, הנאשמים גרמולמתלונן להגיע בשעות הערב לאזור בית הספר בשובו שבו הם גרים, ושם הכו אותו בכלחלקיגופו עד שלבסוף הצליח לברוח. בגין המעשים הנטענים יוחסה לשניים עבירה של חבלה בכוונה מחמירה בצוותא לפי סעיף 329(א)(1) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. יוער כי לבית משפט זה הוגש ערר על ההחלטה המוזכרת לעיל גם מטעם הנאשם הנוסף, שנדון בנפרד (בש"פ 4290/19).

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של שני הנאשמים עד תום ההליכים נגדם. בבקשה הוזכרו כי הנאשמים תלויים ועומדים הליכים פליליים נוספים: כתב אישום אחד המייחס לשני הנאשמים עבירת אלימות, וכתבי אישום נוספים בעניינו של העורר בלבד המייחסים לו עבירות אלימות ורכוש. ביום 28.2.2019, לאחר שהנאשמים הסכימו לקיומן של ראיות לכאורה, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד תום ההליכים.

4. ביום 25.3.2019, בעקבות תסקיר חיובי מאת שירות המבחן לנוער, הורה בית המשפט המחוזי על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בשובו בצפון הארץ בפיקוחם של דודו, דודתו ובן-דודו, לצד צו פיקוח מעצר של שירות המבחן למשך שישה חודשים. בית המשפט המחוזי קבע דיון מעקב ליום 13.6.2019.

5. ביום 2.6.2019 הוגש תסקיר עדכני בעניינו של העורר. שירות המבחן הבהיר כי העורר עומד בתנאים המגבילים שהוטלו עליו, כי נראה שהוא מתחיל בתהליך של שינוי וכי הוא מצהיר על כוונותיו להתרחק ממצבי סיכון. לצד זאת שירות המבחן ציין כי משיחות עם העורר עלה שעל אף ההקלה שליוותה את שחרורו מהמעצר, הוא חש כעת במחנק עקב שהותו בתנאים מגבילים מלאים, ומבקש לאשר לו יציאה לעבודה במאפיה המצויה בשוב ונמצאת בבעלות חבר של דודו - שהסכים להעסיק אותו, להסיע אותו מביתו למקום ואף לפקח עליו לאורך שעות העבודה. שירות המבחן הבהיר כי התלבט בנושא, מאחר שמחד גיסא מיוחסת לעורר עבירה חמורה, אך מאידך גיסא התרשם לטובה מהתנהגותו, מקבלתו את סמכות המפקחים וכן מהמעסיק שהציע לפקח עליו. בסיכומו של דבר, שירות המבחן המליץ לבית המשפט לשקול בחיוב את יציאתו של העורר לעבודה במאפיה במשך חמישה ימים בשבוע כאשר הנסיעה אליה וחזרה ממנה תיעשה בפיקוח המעסיק או אחד המפקחים הנוכחיים. שירות המבחן הוסיף כי אם המלצה זו תידחה, הוא מציע להתיר לעורר לצאת לשלוש שעות התאווררות בימי שישי ושבת בין השעות 16:00 עד 19:00 בליווי צמוד של אחד ממפקחיו. כמו כן, שירות המבחן הבהיר כי ימשיך לעקוב אחר תפקודו של העורר בהתאם לצו פיקוח המעצר שיעמוד בתוקפו עד ליום 25.9.2019.

6. בהחלטה מושא ערר זה דחה בית המשפט המחוזי את בקשותיהם של שני הנאשמים לשינוי בתנאי שחרורם ממעצר. בית המשפט המחוזי הדגיש כי מאז שחרורם של הנאשמים חלפו כשלושה חודשים וכי זוהי תקופה קצרה מדי מכדי לאפשר שינוי בסיסי שיאיין את מסוכנותם. מבלי לגרוע מערכם של הליכי שיקום בעניינם של קטינים, בית המשפט המחוזי הבהיר כי שיקום אינו אמור לבוא על חשבון הגנה על הציבור, כאשר הנאשמים היו מעורבים לכאורה בעבירת אלימות חמורה וכן בעבירות נוספות. בנסיבות אלו בית המשפט המחוזי קבע כי תנאי השחרור שנקבעו ימשיכו לעמוד בעינם. הליך זה מתמקד כאמור רק בעניינו של העורר.

7. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא התיר לו לצאת לעבוד ודחה את המלצתו של שירות המבחן בעניין זה חרף היותו קטין, ועל אף המשקל שיש לייחס להמלצה שכזו בנסיבות אלה. כן הוא מוסיף כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל הולם לעובדה שחלופת המעצר מרוחקת מאוד ממקום ביצוע העבירה, מהמתלונן ומסביבתו הקודמת של העורר, דבר שיש בו כדי להפחית במידה ניכרת את מסוכנותו. כמו כן, לגישת העורר היה על בית המשפט המחוזי לייחס משקל הולם גם לכך שההקלה המתבקשת נועדה לאפשר לו לתרום לפרנסת משפחתו קשת היום. עוד נטען כי נקודת האיזון בעניינו של העורר השתנתה מאז החל הליך מעצרו נוכח התנהלותו החיובית, שהוכיחה כי ניתן לתת אמון בו ובמפקחיו. בהמשך לכך טוען העורר כי סברתו של בית המשפט המחוזי שלפיה התקופה שחלפה קצרה מכדי להצדיק שינוי בתנאי השחרור שלו, מחטיאה את המטרה שלאורה מעוצבים ההסדרים החלים על מעצרים של קטינים.

8. בדיון שהתקיים בפני ביום 2.7.2019 שב והדגיש בא-כוחו של העורר כי הוא מעוניין להשתקם וכי עמד בכל התנאים שהוטלו עליו עד כה באופן מלא. מנגד, המדינה טענה כי החלטת בית המשפט המחוזי מאוזנת וכי יציאתו של העורר לעבודה תסכן את הציבור, בהתחשב באלימות שמגולל כתב האישום הנוכחי והעובדה שישנם כתבי אישום אחרים שתלויים ועומדים נגדו. בתשובה לכך ציין בא-כוחו של העורר כי מרבית התיקים האחרים נגדו נפתחו לפני כשלוש שנים. בסיום הדיון העורר הוסיף מספר מילים בעצמו והבהיר כי הוא מבקש להתקדם ולפתוח דף חדש בחייו.

דיון והכרעה

9. לאחר שבחנתי את השיקולים לכאן ולכאן מצאתי כי דין הערר להתקבל.

10. במקרה שבפני העורר מצוי בחלופת מעצר ביתית זה כשלושה חודשים. אכן, ברגיל, אין מדובר בפרק זמן שמצדיק כשלעצמו לבחון שינוי נסיבות, אולם דומה שבמקרה דנן קיימת הצדקה לכך. העורר בתיק זה הוא קטין, ויש לדבר משמעות בבחינתו של חלוף הזמן. מתן משקל לגילו של נאשם בנסיבות אלה עולה בקנה אחד עם פרקי הזמן הקבועים בחקיקה ביחס למעצרים של קטינים והארכתם, הקצרים כידוע מאלה הקבועים בענינים של בגירים (ראו למשל: סעיפים 10א, 10ג, 10יא, 10יב, 10יג, 10יד ו-10יז (ב) בחוקהנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971; בש"פ 4873/11 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 5-6 וההפניות שם (11.7.2011)).

11. שיקול נוסף נוגע בכך שהנושא העומד על הפרק אינו הופך "סדרי בראשית" בכל הנוגע למיקומה של חלופת המעצר, לזהותם של המפקחים ולשאר התנאים שפורטו בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 25.3.2019. עוד יודגש כי העורר מבקש כאמור היתר לצאת לעבודה, עניין שחשיבותו נודעת, כאשר הוכר בפסיקה כי ראוי לשיקול הקלה בתנאי שחרור לשם כך ככל שהדבר לא פוגע באינטרסים ציבוריים ובתכליות המעצר (ראו למשל: בש"פ 4266/14 אלסאנענ' מדינת ישראל, פסקה 4 (30.6.2014); בש"פ 5106/16 יצחקנ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.7.2016)). זאת ועוד, המאפיה בה העורר מעוניין לעבוד נמצאת בגבולות מיקומה של חלופת המעצר, ואין חולק כי מדובר בשוב המרוחק באופן ניכר מהמקום בו אירעה התקיפה ובו מתגורר המתלונן. בנוסף, המלצתו של שירות המבחן הייתה חיובית וצוין בה כי התרשם לטובה מהמעסיק שאמור לפקח על העורר בעבודתו, וכי עד כה העורר עמד בכל התנאים שהושתעלו באופן מלא. על כן, מבלי להקל ראש בחומרת המעשים המיוחסים לו, בצירוף כל הנסיבות האמורות מצאתי כי יש מקום

לאפשר לעורר לצאת לעבודה.

12. כמובן, מימוש הדברים מחייב קביעת הוראות ותנאים מדויקים על-ידי בית המשפט המחוזי. לפיכך, אני מורה כי בית המשפט המחוזי יקבע דיון בהקדם בו יוכל להתרשם מהמפקח המוצע לשעות העבודה במאפיה ולנסיעה אליה וחזרה ממנה. ככל שהמפקח המוצע, או כל מפקח אחר לעניין זה, יימצא כמתאים, העורר יורשה לצאת לעבודה בהתאם למתווה המפורט בתסקיר שירות המבחן, ובהתאם לכל הוראה נוספת שיקבע בית המשפט המחוזי, לפי שיקול דעתו.

13. סוף דבר: הערר מתקבל, בהתאם לאמור בפסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, ד' בתמוז התשע"ט (7.7.2019).

שׁוֹפֵט